

A man in a dark suit and light shirt stands at the front of a classroom, pointing his right index finger towards a whiteboard. He is holding a small object, possibly a remote or a pen, in his left hand. In the foreground, several students are seated at desks, looking towards the instructor. One student on the left is wearing a dark jacket and a light scarf. Another student in the middle is wearing a light-colored sweater and is looking at a laptop on her desk. The background shows a whiteboard and a plain wall. The entire image has a blue color overlay.

Återkommande utveckling

Om behovet och utformningen av ett
omställningsuppdrag till högskolan.

Behovet av ett omställningsuppdrag

- Utbildning skapar tillväxt genom högre produktivitet, bättre förmåga att ta till sig ny teknik och ökad innovationsförmåga.
- Utbildning leder till högre inkomster, lägre risk för arbetslöshet, bättre hälsa, ett längre arbetsliv och ökad förmåga att delta i samhällslivet.
- Behovet av kompetensutveckling genom hela livet bedöms komma att öka.
- Kompetenskraven i arbetslivet har höjts, liksom befolkningens utbildningsnivå.

Yrkesverksamma tjänstemäns utbildningsbehov

- SCB-undersökning på uppdrag av TCO
- Genomfördes hösten 2015.
- Urval: 5 500 yrkesaktiva tjänstemän i åldern 30-55 år.
- Svarsfrekvens: 53,9.

*Yrkesverksamma tjänstemän
behöver kompetensutveckling...*

...och de behöver den snart.

Tror du att du kommer att behöva kompetensutveckling eller vidareutbildning nu eller i framtiden som du inte kan räkna med att få via din arbetsgivare inom ramen för ditt arbete?

Ja	44 %
Nej	48 %
Vet ej	7 %

När tror du att du kommer att behöva kompetensutveckling eller vidareutbildning?

Inom ett år	39 %
Inom fem år	47 %
Inom tio år	4 %
Vet ej	9 %

Källa: SCB-undersökning av yrkesverksamma tjänstemän 30-55 år.

Utbildning ger möjlighet till utveckling i yrket eller att slå in på en ny bana.

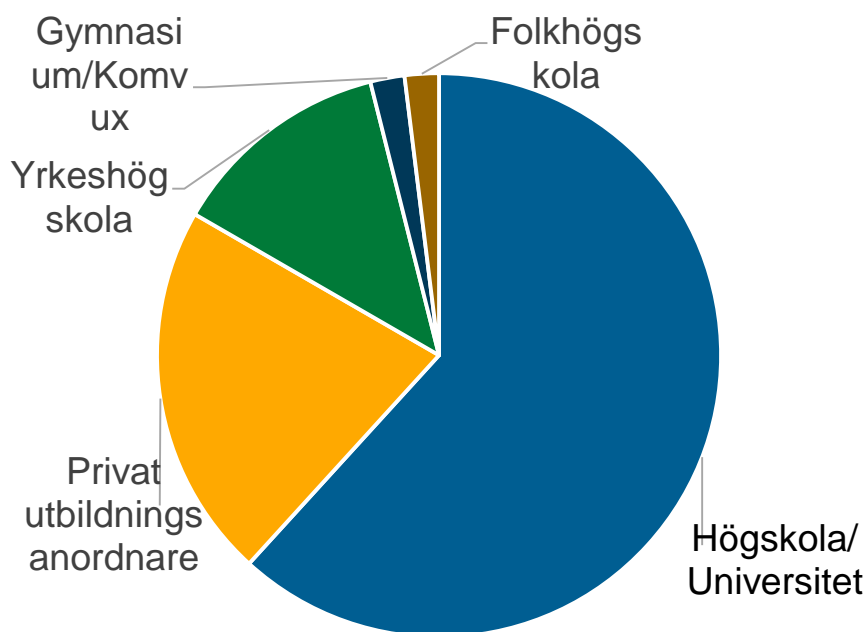
Av vilken anledning tror du att du kommer att behöva kompetensutveckla eller vidareutbilda dig?

För att kunna avancera inom mitt yrke/bransch	54 %
För att i framtiden kunna byta jobb och/eller yrke	26 %
För att vara säker på att få behålla mitt nuvarande jobb	13 %

Källa: SCB-undersökning av yrkesverksamma tjänstemän 30-55 år.

*Högskolan är förstahandsvalet
för vidareutbildning...*

*...men utbildningen ska helst
vara flexibel.*

Om du skulle kompetensutveckla eller vidareutbilda dig, vilket av följande alternativ skulle du då föredra?

Deltidsstudier, samtidigt som jag arbetar deltid	42 %
Heltidsstudier, med uppehåll från arbetslivet.	33 %
Annan kombination av studier och arbete	18 %
Annat	1 %

Källa: SCB-undersökning av yrkesverksamma tjänstemän 30-55 år.

Tabell 8. Finns det någon som hindrar dig från att kompetensutveckla eller vidareutbilda dig?

	Procent
BRISTANDE FLEXIBILITET	
Mitt arbete/min arbetsgivare gör det svårt att kombinera studier med jobb	34
För litet utbud av kortare utbildning (högst ett år utbildning inom högskola och yrkeshögskola)	14
För litet utbud av utbildning på distans eller deltid inom högskola eller yrkeshögskola	13
Dåligt med studiemöjligheter på eller i närheten av min bostadsort	8
PRIVATEKONOMISKA/STUDIESOCIALA HINDER	
Min privatekonomi klarar inte att jag börjar studera	30
Det går inte att kombinera med min familjesituation	19
ADMINISTRATIVA HINDER	
Bristande studievägledning och information om studier för yrkesverksamma	9
För små möjligheter till validering/behörighet till eftergymnasial utbildning	6
VET EJ	16
ANNAT	9

Källa: SCB-undersökning av yrkesverksamma tjänstemän 30-55 år.

Hur behöver högskolans kursutbud förändras för fler att yrkesverksamma tjänstemän ska kunna vidareutbilda sig?

- Fler korta heltidskurser.
- Fler kurser på deltid, kvällstid och distans.
- Förbättrade möjligheter att läsa delkurser inom program som fristående kurser.
- Fler flexibla masterutbildningar som riktar sig till personer med några års yrkeserfarenhet.
- Flexibla kursstarter.
- Utbildningar i modulform.

Utvecklingen inom högskolan har gått åt fel håll

TCO-rapport 2015 Ny kunskap för nya jobb – Eftergymnasialt utbildningsutbud för yrkesverksamma.

- Mycket litet och minskande utbud av kortare utbildningar, deltid och distans.
- Mycket liten andel av studenterna antas till korta utbildningar på kvällar och helger.
- Resurstilldelningssystemet driver på utvecklingen.

TCO: Ge högskolan ett omställningsuppdrag

- Högskolan har tre uppgifter – utbildning, forskning och samverkan med det omgivande samhället.
- Vidareutbildning för yrkesverksamma bör ses som en naturlig del av den utbildning som lärosätena bedriver.
- Högskolorna bör i regleringsbrev få uppdrag att ta hänsyn till yrkesverksammas behov av vidareutbildning.
- Förändrad resurstilldelning för kurser i omställningssyfte.

Dagens resurstilldelningssystem

- Ersättning beräknat efter hur många studenter som antas och hur många högskolepoäng de tar.
- Olika utbildningsområden har olika ersättningsbelopp.
- Regeringen fastställer takbelopp för varje lärosäte.
- Lärosäte som "överpresterar" kan få extraanslag, lärosäte som "underpresterar" kan bli återbetalningsskyldigt.

Resurstilldelning för omställningsuppdraget – tre krav

Resurstilldelningssystemet måste uppfylla följande tre krav:

- Det ska vara ekonomiskt intressant för lärosäten att ordna utbildning som till form och innehåll passar yrkesverksamma.
- Det ska vara möjligt att tydligt styra utbildningsutbudet efter arbetsmarknadens behov.
- Studenter som antas till omställningsutbildning ska inte konkurrera inom samma anslagsramar (takbelopp) som andra studenter.

Alternativ 1: Särskilda anslag till utbildning för yrkesverksamma

- Regeringen ger högskolorna uppdrag och öronmärkta anslag för utbildning som till form och innehåll passar yrkesverksamma.
- Regeringen pekar ut inom vilka områden respektive lärosäte ska anordna utbildning.
- Resursfördelningen följer dagens modell, men utan prestationsmått.
- Initialt tilldelas extra utvecklingsmedel.
- Liknande resurstilldelning sker idag för kompletterande utbildning för personer med utländsk examen.

Alternativ 2. Högre ersättning för studenter registrerade för vidareutbildning

- Den särskilda resurstilldelningen knyts till studenterna istället för till kursernas form och innehåll.
- Räknas inte av mot det reguljära takbeloppet för att inte konkurrera med studenter med lägre ersättningsbelopp.
- Skapar ekonomiska incitament att locka vidareutbildningsstudenter till nytt utbud eller ordinarie utbud.

Alternativ 3. Anslag fördelade efter ansökan från lärosäten

- Högskolorna ansöker på eget initiativ, gärna i samarbete med andra aktörer, om att få anordna utbildning i omställningssyfte.
- Ansökningarna bedöms av en myndighet som fördelar medel efter fastställda kriterier med fokus på arbetsmarknadens behov.
- Påminner till sin konstruktion om *Lärarlyftet* och *Yrkeshögskolan*.

Ökade möjligheter att använda högskoleutbildning i arbetsmarknadspolitiken

- Utöka Arbetsförmedlingens möjligheter att erbjuda arbetslösa kortare utbildning på högskolenivå. Idag bara möjligt för nyanlända, bör utökas till alla arbetslösa.
- Ge omställningsorganisationerna och de fackliga organisationerna möjligheter att köpa uppdragsutbildning från universitet och högskolor.

Övriga förändringar

- Behörighet och antagning
- Validering av reell kompetens
- Vägledning
- Studiefinansiering